

- ANALYSE

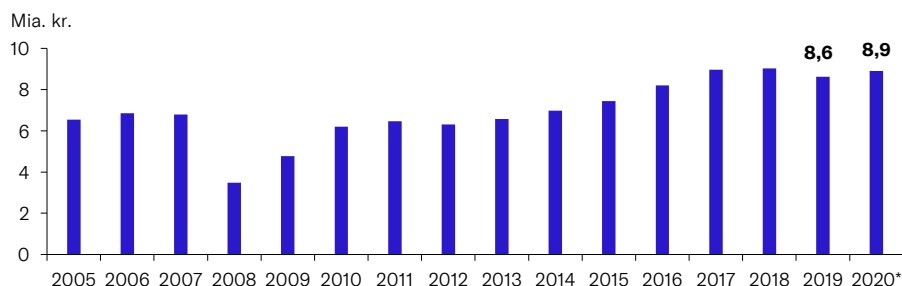
Julehandelsprognose 2020

Julehandlen forventes i år at blive 8,9 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,3 mia. kr. forhold til 2019, vurderer Dansk Erhverv i den årlige julehandelsprognose.

Julehandlen forventes i år at blive 8,9 mia. kr., vurderer Dansk Erhverv i den årlige julehandelsprognose. Det er en fremgang på 0,3 mia. kr. siden 2019. Vi forventer fremgang trods coronakrisen har sendt arbejdsløsheden i vejret og usikkerheden omkring økonomien er den største i mange år. Der er flere grunde til at julehandlen forventes at stige i år. Stigningen sker dels i forlængelse af den fremgang vi har set i danskernes forbrug siden den gradvise genåbning af samfundet i foråret. En fremgang, der dels er blevet forstærket af, at rejserestriktionerne har lagt en dæmper på danskernes muligheder for at bruge penge på oplevelser og ferier i udlandet. En del af de penge, som danskerne ikke har mulighed for at bruge på oplevelser og ferier, bliver i stedet brugt i detailhandlen. Dertil har danskerne generelt holdt igen med forbruget i første halvår af 2020, hvilket har sendt forbrugskvoten til det laveste niveau siden statistikken startede i 2000. I stedet har danskerne sparet pengene op. En anden faktor, der vil trække i retning af øget julehandel i år, er at 2,149 mio. danskere har bestilt indefrosne feriepenge for 48,7 mia. kr.¹

I år forventes 31 pct. af julehandlen at foregå på nettet. Det er en stigning sammenlignet med de foregående år, hvor forventningen var, at 26-27 pct. af julehandlen ville foregå på nettet. E-julehandelen forventes i år at blive til 2,7 mia. kr.

Figur 1: Merforbruget i detailhandel i julemånederne

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistiks Nationalregnskab, Danmarks Statistiks detailomsætningsindeks og ADAM's databank. Nærmere metode fremgår af side 8.

Anm: *2020 er prognose af Dansk Erhverv

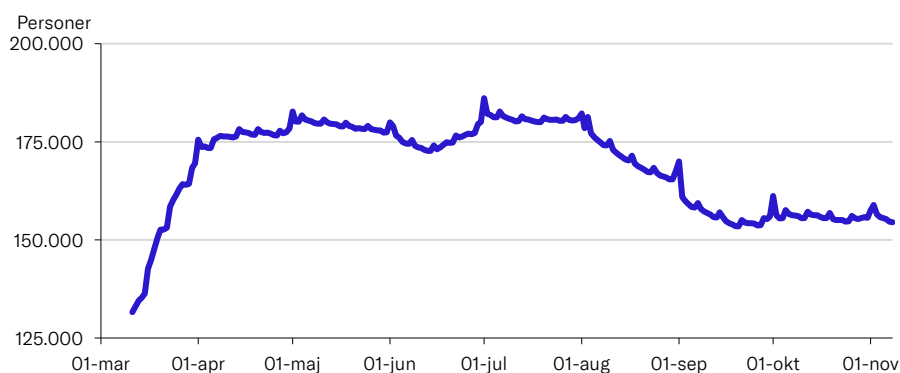
¹ Opgjort pr. 11. november af ATP.

Prognosen er i år forbundet med endnu større usikkerhed end et normalt år. Det skyldes, at der i øjeblikket er ekstraordinært mange usikkerhedselementer.

Status for de danske forbrugere

I løbet af foråret ramte coronakrisen dansk økonomi. De økonomiske aktiviteter faldt med et brag, og usikkerheden gik i vejret. Det ledte til, at ledigheden steg med mere end 50.000 personer i løbet af blot 7 uger. Coronakrisen gik hårdt ud over beskæftigelsen herhjemme, der i maj var 79.000 lavere end februar². Trods de mange tabte job ville jobtabet være markant højere, hvis det ikke havde været for lønkompensationsordningen. Bennedsen mfl. (2020) finder, at yderligere 81.000 ville have mistet deres job i perioden marts til juni i fravær af lønkompensationsordningen.³ Det var godt for det danske arbejdsmarked og dansk økonomi, fordi lønkompensationsordningen holdt hånden under beskæftigelsen og sikrede, at når ordrerne igen begyndte at komme ind, ville danske virksomheder hurtigt komme op i gear igen. Det så vi hen over sommeren og efteråret, hvor ledigheden faldt i takt med at smitten kom under kontrol og restriktionerne blev lettet.

Figur 2: **Antal tilmeldte ledige**

Kilde: Danmarks Statistik, tabel: EKSP01

Anm: Serien er ikke sæsonkorrigeret.

I løbet af foråret faldt danskernes forbrug samlet set pga. stigende smitte og omfattende restriktioner. Omsætningen faldt i både detailhandlen og på restauranter. Detailsalget var i april 4 pct. lavere end en gennemsnitlig måned i 2019. Trods det markante fald i detailsalget var tilbagegangen endnu større for restauranter, der i april havde 54 pct. lavere omsætning end en gennemsnitlig måned i 2019.

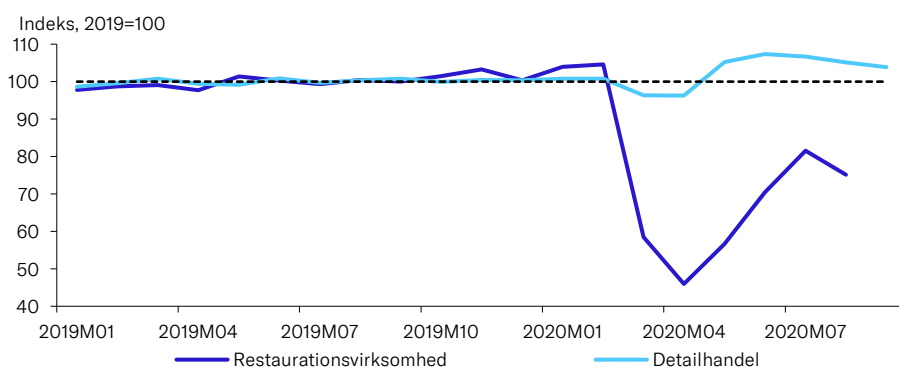
² Danmarks Statistik, tabel: LBESK03

³ Morten Bennedsen, Birthe Larsen, Ian Schmutte, Daniela Scur (2020): Preserving job matches during a pandemic: firm-level evidence on the role of government aid.

Siden er omsætningen steget i både detailhandel og restauranter i takt med dalende smitte og lettede restriktioner. Detailsalget er steget så kraftigt, at det er markant højere end i 2019. Det samme er ikke tilfældet for restauranter, der fortsat har mindre omsætning end i 2019.

En del af årsagen til den markant lavere omsætning i restauranterne er, at der er betydeligt færre udenlandske turister i Danmark end tidligere år pga. rejserestriktioner⁴. Men tal for kortomsætning tyder på, at også danskerne bruger markant mindre i restauranterne⁵.

Figur 3: Omsætning i detail og restauranter, sæsonkorrigeret

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik, tabel: DETA152 og ISP1

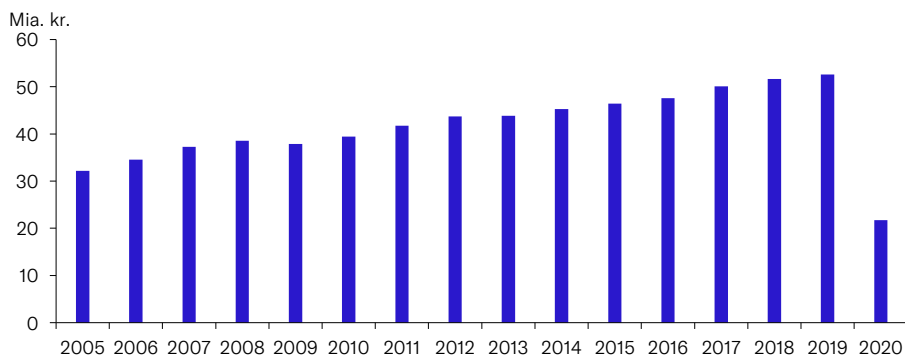
Anm: Begge serier er sæsonkorrigerede, men serierne er ikke priskorrigerede.

Coronakrisen og rejserestriktionerne, der løbende er blevet indført, har samtidig ført til, at danskernes rejser til udlandet er faldet markant. I årets første tre kvartaler har danskerne brugt 31 mia. kr. mindre på ferier og andre rejser til udlandet. Det er et fald på knap 60 pct. Det er penge, der delvist er brugt i Danmark og er en af årsagerne til at detailsalget steg kraftigt i løbet af sommeren. Vi forventer dog, at en del af feriebudgettet, som er blevet sparet op, kan gå til lidt ekstra julegaver i år.

⁴ Danmarks Statistik (2020): Stort tab i antallet af udenlandske overnatninger

⁵ Dansk Bank (2020): Spending Monitor: October sees an almost 10% increase in spending

Figur 4: **Danskernes forbrug på rejser til udlandet i årets første tre kvartaler**

Kilde: Danmarks Statistik, tabel: UHT4S1

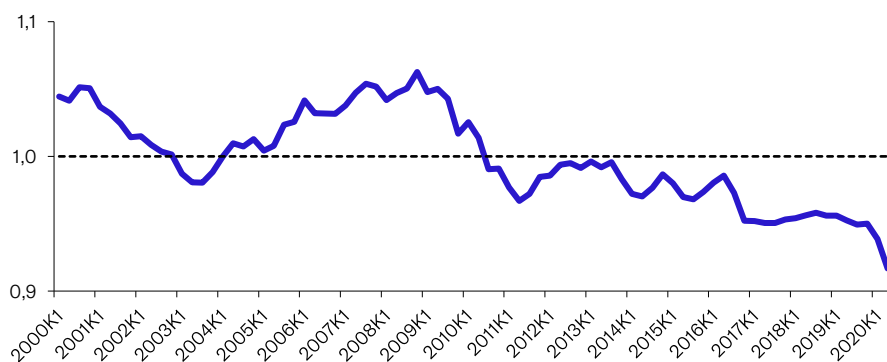
Anm: Data er ikke sæsonkorrigeret

Trods stigende ledighed og dalende beskæftigelse var husholdningernes disponible bruttoindkomst i 1. halvår af 2020 2,8 pct. højere end i 1. halvår 2019 (løbende priser)⁶. Husholdningernes forbrug er samtidig faldet med 4,6 pct. (løbende priser) i 1. halvår 2020 sammenlignet med 1. halvår 2019.

Stigende indkomst og dalende forbrug har sendt husholdningernes forbrugskvotient til det laveste niveau siden statistikken startede i 2000. Hver gang husholdningerne i 2. kvartal tjente 100 kr. blev kun de 83 kr. brugt. I stedet har danskerne sparet penge op. En del af opsparingen forventer vi vil blive brugt til juleindkøb i november og december.

⁶ Indeholder også Non-profit institutioner rettet mod husholdninger. Kilde: Danmarks Statistik, NKS3

Figur 5: **Husholdningernes forbrugskvote, 4 kvartalers glidende gennemsnit**

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik, tabel: NKS3 og NKN3

Anm: Forbrugskvote er udgifter til individuelt forbrug divideret med husholdninger og Non-profit institutioner rettet mod husholdningers disponible bruttoindkomst.

Dertil viser tal fra ATP, at pr. 11. november har 2,149 mio. danskere bestilt udbetaling af indefrosne feriepenge for 48,7 mia. kr. før skat. Men endnu flere indefrosne feriepenge kan blive udbetalt til danskerne, der har frem til 1. december til at få udbetalt de indefrosne feriepenge. Det er et meget stort beløb, som danskerne har ekstra til rådighed i budgettet. Det vil uden tvivl være med til at sikre øget julehandel i år. Der er en forventning om at mellem 40-60 pct. af de udbetalte feriepenge vil gå til forbrug⁷.

Ekstraordinært mange usikkerhedselementer ved denne prognose

Dette års julehandelsprognose er forbundet med større usikkerhed end tidligere prognoser. Det skyldes, at der er ekstraordinært mange usikkerhedselementer i år.

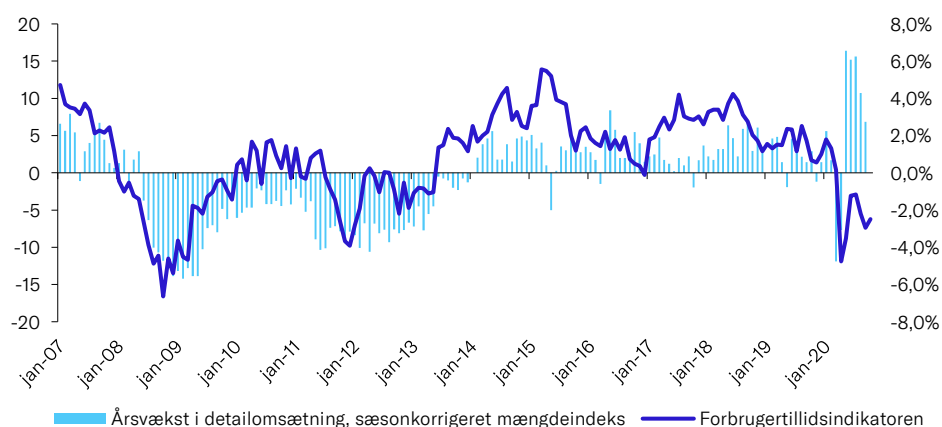
Det altoverskyggende ekstraordinære usikkerhedselement er udviklingen i smittespredningen. Hvis smitten fortsætter med at stige hastigt, kan det lægge en dæmper på husholdningernes forbrugslyst, fordi det ikke er komfortabelt at komme i større menneskemængder i forbindelse med juleindkøbene.

Dertil kan en hård anden smittebølge lægge en dæmper på genopretningen af dansk økonomi og det danske arbejdsmarked. Det kan få flere husholdninger til at holde lidt igen, hvilket kan komme til at gå ud over juleindkøbene i år.

⁷ Nationalbanken arbejder med en forbrugskvote på 43 pct., mens Vismændene forventer en forbrugskvote på 60 pct. (jf. De Økonomiske Råd (2020): Baggrundsnotat til Dansk Økonomi, efterår 2020). Regeringen forventer, at 40 pct. af feriepengene vil gå til forbrug (L 207, Folketinget 2019-20)

Desuden er optimismen blandt forbrugerne i øjeblikket på et lavt niveau. Normalt vil det resultere i dalende detailomsætning. Som tidligere nævnt har vi ikke set dalende detailomsætning, fordi forbrugerne har droppet en del af forbruget af oplevelser, som har været meget påvirket af smittespredningen. Den lave optimisme blandt forbrugerne kan sætte sig i detailomsætningen og dermed julehandlen i 2020.

Figur 6: **Forbrugertillidsindikator og vækst i detailomsætning**

Kilde: Danmarks Statistik, tabel: FORV1 og DETA152

Trods de store usikkerhedselementer, der kan trække i retning af mindre julehandel, forventer vi samlet set en fremgang i julehandlen.

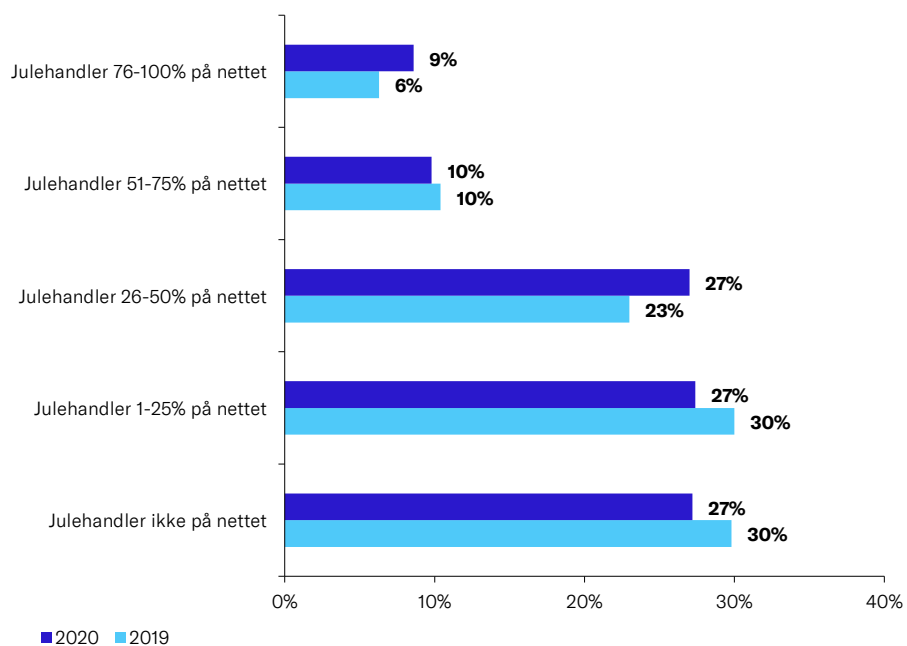
E-julehandel vokser markant pga. corona

Det er populært for danskerne at handle ind til jul på nettet. Dertil har smittespredningen af Covid-19 sat yderligere fut under e-handelen op til jul. På baggrund af en befolkningsundersøgelse, som Norstat har foretaget for Dansk Erhverv, er forventningen, at 31 pct. af julehandlen i år vil foregå på nettet. Det svarer til 2,7 mia. kr.

Det er et markant hop i forhold til sidste år, hvor forventningen var at 27 pct. af julehandlen ville foregå via internettet. Der har ellers været stilstand de senere år, hvor andelen har været på 26-27 pct.

Årsagen til stigningen går på to ben. Flere julehandler på nettet og de, der julehandler på nettet, handler mere. Sidste år var det 30 pct. af danskerne, der ikke forventede at handle til jul på nettet. I år er andelen faldet til 27 pct.

Figur 7: **Hvor stor en andel af dette beløb forventer du at bruge på køb over internettet (e-handel)?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, oktober 2020 n=1.465 og oktober 2019 n=978. Kun personer, der julehandler, er medtaget i figuren. Nærmere metode fremgår af side 8.

Anm: Afrunding kan medføre, at tallene ikke summer til 100 pct.

Metode: Opgørelse af julehandel

Det er ikke alle indkøbene i julemånederne, november og december, der kan beregnes som julehandel. Der er en række udgifter, som en husstand vil afholde under alle omstændigheder, og derfor ikke har noget med julehandel at gøre. F.eks. vil danske husstande under alle omstændigheder købe mad og andre dagligvarer.

Der er ikke en endegyldig definition af julehandel, og hvordan det er afgrænset fra anden handel. Ideelt bør julehandlen udelukkende udgøres af det merforbrug, der findes i november og december, som kan henføres til julen. Det er dog vanskeligt i praksis.

Dansk Erhverv opgør julehandlen som merforbruget i november og december sammenlignet med en basismåned, der har til hensigt at afspejle en almindelig måned, der ikke er påvirket af fx julehandlen. Basismåned er beregnet ved et gennemsnit af forbruget i detailhandlen i januar til oktober samme år. Dansk Erhvervs estimat for julehandlen giver således et billede af, hvor meget mere aktivitet, der er i detailhandlen i julemånederne sammenlignet med resten af året

Man skal være opmærksom på, at der bliver udarbejdet andre estimater på julehandlen, der i modsætningen til Dansk Erhvervs opgørelse ikke tager udgangspunkt i merforbruget, men i stedet tager udgangspunkt i det samlede detailsalg i julemåned.

Dansk Erhverv har udarbejdet prognosen på baggrund af data fra Danmarks Statistiks Nationalregnskab, Danmarks Statistiks detailomsætningsindeks, Danmarks Statistiks forbrugertillid, Danmarks Statistiks produktionsindeks for serviceerhvervene, ADAM's databank samt en befolkningsundersøgelse udarbejdet af Norstat for Dansk Erhverv.

Metode: Opgørelse af e-julehandel

Til opgørelse af e-julehandlen har Norstat for Dansk Erhverv stillet to åbne spørgsmål til en repræsentativ stikprøve af den voksne del af den danske befolkning:

- 1) "Hvor stort et beløb forventer du at bruge på julehandel i år (dvs. julegaver og andre udgifter du alene har fordi det er jul, fx mad, konfekt, adventskrans, julepynt osv.)?"
- 2) "Hvor stor en andel af dette beløb forventer du at bruge på køb over internettet (e-handel)?"

På den baggrund udregnes et vægtet gennemsnit på baggrund af respondenterne.

I opgørelsen ses der bort fra personer, der vil bruge mindre end 100 kr. på julehandel i 2020.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 17. november.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til markedsdirektør Henrik Hyltoft på hhy@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6217.